

Фаріга Є.В.

Інститут підготовки юридичних кадрів
для Служби безпеки України
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
Науковий керівник: Горностай А.В.
к.ю.н., доцент кафедри Кримінального
права №1 Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого,
Місто Харків

АНАЛІЗ СТАТИСТИЧНИХ ДАНИХ ЩОДО ПРИТЯГНЕННЯ ОСІБ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА СТ.111 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Після гучних подій на історичному полотні нашої країни, зокрема «Майдану» та окупації російськими військами території України, було порушено сотні кримінальних проваджень щодо державної зради. Саме тому, на мою думку, варто звернути увагу на статистичні данні по країні за 7-річний термін, аби зрозуміти масштаби проблематики та ефективність притягнення до відповідальності за цією статтею в сучасній Україні.

Стаття 111 Кримінального кодексу України (ККУ) передбачає кримінальну відповідальність за державну зраду, тобто діяння, умисно вчинене громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній чи інформаційній безпеці України: перехід на бік ворога в умовах воєнного стану або в період збройного конфлікту, шпигунство, надання іноземній державі, іноземній організації або їх представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України.[1, ст.111]

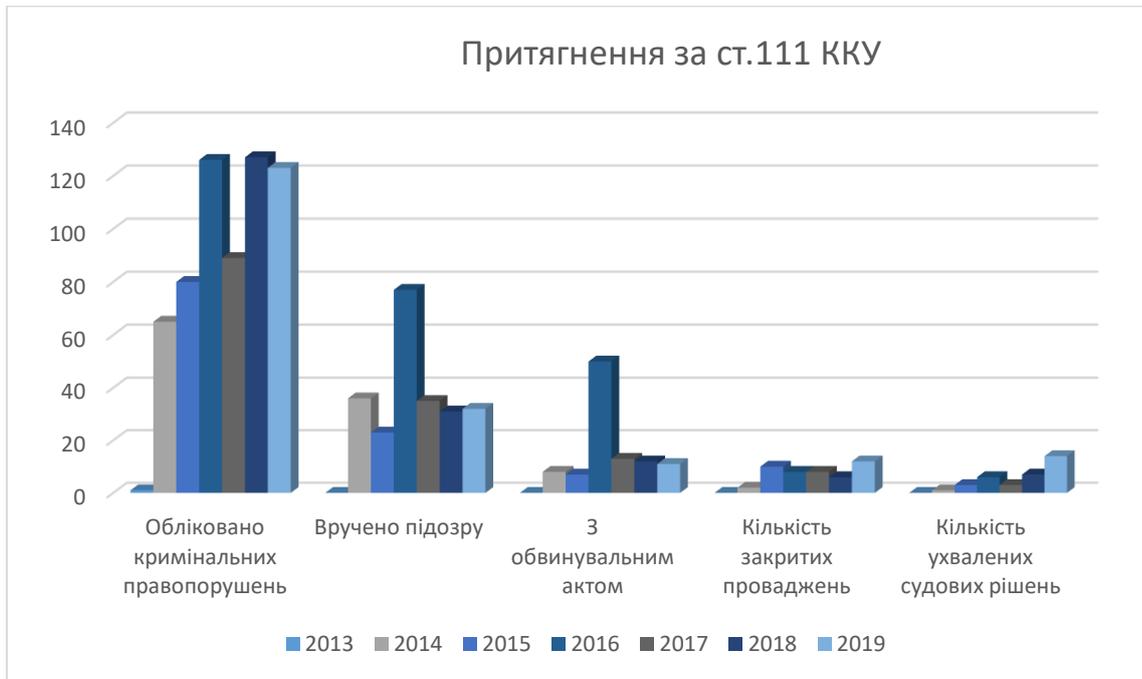
Проаналізувавши офіційні джерела, я створила порівняльну таблицю (Табл.1), у якій зазначені кількість облікованих правопорушень за певні звітні періоди,

кількість справ, по яким висунуто підозру, з обвинувальним актом, кількість закритих проваджень та ухвалених судових рішень. Загальну картину доречно представити саме періодом від 2013 року (до початку активних проявів внутрішньо- та зовнішньодержавних конфліктів) по 2019 рік, що дозволить показати у ретроспективі статистику зростання кількості вчинених правопорушень за згаданою статтею і прослідкувати співвідношення порушених кримінальних проваджень та винесених вироків суду.

Табл.1 [2]

Обліковано кримінальних правопорушень	Вручено підозру	З обвинувальним актом	Кількість закритих проваджень	Кількість ухвалених судових рішень
Січень-грудень 2013 р.				
1	0	0	0	0
Січень-грудень 2014 р.				
65	36	8	2	1
Січень-грудень 2015 р.				
80	23	7	10	3
Січень-грудень 2016 р.				
126	77	50	8	6
Січень-грудень 2017 р.				
89	35	13	8	3
Січень-грудень 2018 р.				
127	31	12	6	7
Січень-грудень 2019 р.				
123	32	11	12	14

Для кращого просторового сприйняття наведених значень можна скористуватися виведеною діаграмою:

Аналізуючи зазначені данні та спираючись на візуалізацію значного розриву між значеннями облікованих кримінальних правопорушень та кількістю ухвалених судових рішень, можна дійти висновку, що починаючи з 2014 року кількість облікованих кримінальних правопорушень за статтею 111 ККУ стрімко зростає і досягає піку у 2018 році. Проте, не можна не звернути увагу й на співвідношення кількості порушених кримінальних проваджень кількості ухвалених судових рішень у справах, враховуючи також відносно невелику кількість закритих проваджень. Окрім того, цифри вказують на те, що обвинувальний акт по справам спрямовується до суду приблизно лише у третині проваджень, в яких вручена підозра про вчинення злочину.

На мою думку, це свідчить не лише про недостатню ефективність державного апарату щодо притягнення винних осіб за ст.111 ККУ, а й про слабкість сторони обвинувачення, яка частіше всього не може зібрати достатню кількість обґрунтованих доказів або неправильної кваліфікації злочинів як державна зрада.

Узагальнивши статистичну інформацію за поставленою проблемою, я можу дійти висновку, що за 7 років, що були досліджені, було приведено в дію лише 34 вироки суду при 101 обвинувальному акті, переданому до суду, і це лише третина. Отже можна говорити про те, що на даний момент в Україні справи за цією статтею просуваються надто повільно. Причин є декілька, проте основними є завантаженість судової системи, неякісна кваліфікація злочинів як

державної зради, відсутність чіткої позиції державного обвинувачення у цих справах та недосконалість системи притягнення до юридичної відповідальності за кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки України.

Зважаючи на нестабільну політичну ситуацію в країні та хитку позицію державних структур, я вважаю, що дане питання потребує належної уваги з боку держави щодо врегулювання процедури та збільшення ефективності діяльності державних механізмів та заслуговує на більш детальне вивчення представниками вітчизняної юридичної спільноти.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
2. Статистична інформація Генеральної прокуратури України.: URL: https://old.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=114140&libid=100820